

Bruxelles, 25.4.2018
SWD(2018) 128 final

DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI

REZUMATUL EVALUĂRII IMPACTULUI

care însoțește documentul

Propunere de directivă a Parlamentului European și al Consiliului

privind reutilizarea informațiilor din sectorul public

{COM(2018) 234 final} - {SWD(2018) 127 final}

Fișă rezumat
Evaluarea impactului revizuirii Directivei 2003/98/CE privind reutilizarea informațiilor din sectorul public ¹
A. Necesitatea de a acționa
De ce există necesitatea de a acționa? Care este problema?
Organismele din sectorul public dețin cantități imense de date cunoscute sub denumirea de informații din sectorul public (ISP), de exemplu, date cu caracter juridic, informații privind traficul, date meteorologice, date economice și financiare. Permitea reutilizării acestor date în alte scopuri, inclusiv comerciale (de exemplu, pentru servicii de navigație prin satelit, aplicații cu informații meteorologice etc.), poate stimula creșterea economică, favoriza inovarea și contribui la soluționarea diferitelor probleme societale, de exemplu, în domeniul asistenței medicale sau al transportului public. Directiva 2003/98/CE privind reutilizarea informațiilor din sectorul public (Directiva ISP) a creat un cadru juridic de bază pentru reutilizarea ISP pe piața unică prin impunerea anumitor obligații organismelor din sectorul public. În conformitate cu articolul 13 (clauza de revizuire) din directivă și ca urmare a angajamentului asumat în cadrul evaluării la jumătatea perioadei a Strategiei privind piața unică digitală, această evaluare a impactului include o evaluare a punerii în aplicare a versiunii actuale a directivei și stabilește opțiunile de politică necesare pentru a aborda patru domenii problematice: 1. Date dinamice: se întâmplă rar să fie furnizat accesul în timp real la datele deținute de organisme din sectorul public, în special la datele dinamice, utilizând mijloace tehnice adecvate (interfețe de programare a aplicațiilor/API-uri). Acest lucru înseamnă că, adesea, datele dinamice nu pot fi reutilizate pentru a dezvolta noi produse și servicii, cum ar fi aplicațiile de călătorie în timp real. 2. Taxare: mai multe organisme din sectorul public continuă să suprataxeze reutilizarea datelor din sectorul public — cu mult peste ceea ce este necesar pentru a acoperi costurile de reproducere și de diseminare. Astfel de taxe sunt contraproductive dintr-o perspectivă macroeconomică, întrucât constituie o barieră pe piață pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri). Prin urmare, taxele tind să consolideze platformele multinaționale mari în detrimentul IMM-urilor — acestea din urmă nu își pot permite să cumpere date publice. Dovezile arată că eliminarea taxelor duce, de obicei, la o creștere bruscă a cererii de date din sectorul public, care se traduce în mai multe inovații, în îmbunătățirea creșterii întreprinderilor și, în cele din urmă, în sporirea veniturilor bugetare (prin intermediul taxelor) pentru sectorul public. 3. Domeniul de aplicare al Directivei ISP: datele generate de sectorul serviciilor de utilități și de sectorul transporturilor sunt valoroase și au un potențial enorm de reutilizare. Cu toate acestea, entitățile active în aceste sectoare nu sunt cuprinse în domeniul de aplicare al Directivei ISP. Același lucru este valabil și pentru datele de cercetare care rezultă din finanțarea publică și care reprezintă o altă sursă valoroasă de date. 4. Blocarea datelor din sectorul public: uneori, deținătorii de date publice încheie acorduri cu sectorul privat pentru a obține o valoare suplimentară din datele lor. Acest lucru creează riscul unui avantaj excesiv al primului venit, de care beneficiază societățile mari, limitând, astfel, numărul reutilizatorilor potențiali ai datelor respective.
Ce se așteaptă de la această inițiativă?
Obiectivul global al acestei inițiative este de a spori efectul deja pozitiv al Directivei ISP. Acest lucru se va realiza prin consolidarea dispozițiilor specifice și prin actualizarea acestora pentru a mări cantitatea de date din sectorul public disponibile pentru reutilizare. În special, inițiativa va consolida poziția IMM-urilor pe piața datelor, asigurând că acestea nu se confruntă cu bariere pe piață care le împiedică să reutilizeze datele publice în scopuri comerciale.
Care este valoarea adăugată a acțiunii la nivelul UE?
Măsurile la nivelul UE sunt necesare pentru a garanta condiții comparabile de furnizare a datelor și pentru a asigura că acestea sunt potrivite pentru o reutilizare ulterioară. Datele publice cu un domeniu de aplicare tematic comparabil ar trebui să fie puse la dispoziție în mod constant pentru reutilizare în toate statele membre, astfel încât să se faciliteze dezvoltarea de servicii și de produse bazate pe date obținute din diferite țări ale UE în condiții similare. Modificările propuse vor crea stimulente suplimentare pentru ca întreprinderile să utilizeze amploarea pieței unice pentru a crea produse și servicii informaționale care să acopere diferite țări. În același timp, modificările vor asigura că reutilizatorii comerciali de diferite dimensiuni și capacități de investiții vor dispune de oportunități asemănătoare în ceea ce privește accesul la datele publice.

¹ SWD(2018) 127.

B. Soluții

Ce opțiuni de politică legislative și nelegislative au fost luate în considerare? Există sau nu o opțiune preferată? De ce?

Au fost luate în considerare mai multe opțiuni de politică, atât legislative, cât și nelegislative. Unele opțiuni au fost refuzate într-un stadiu incipient, în timp ce opțiunile reținute pentru o evaluare aprofundată au constatat în două pachete de măsuri legislative și nelegislative — unul conținând măsuri cu o intensitate mai mare, iar celălalt măsuri cu o intensitate mai scăzută.

Opțiunea preferată este pachetul cu o intensitate mai scăzută a intervenției, care are la bază elementele următoare:

- **Date dinamice/API-uri:** o obligație „relaxată” a statelor membre de a pune la dispoziție datele dinamice în timp util și de a introduce API-uri. Pentru un număr limitat de seturi de date esențiale cu valoare ridicată (care vor fi adoptate prin intermediul unui act delegat), va exista o obligație strictă de a proceda în acest mod.
- **Taxare:** înăsprirea normelor pentru invocarea excepțiilor de la regula generală, prin care organismele din sectorul public să nu poată percepe o taxă mai mare decât costurile marginale suportate în legătură cu difuzarea. Crearea unei liste cu seturi de date esențiale cu valoare ridicată care ar trebui să fie puse la dispoziția tuturor statelor membre în mod gratuit (aceleași seturi de date la care se face referire mai sus, care urmează a fi adoptate prin intermediul unui act delegat).
- **Datele din sectorul transporturilor și al serviciilor de utilități:** doar întreprinderile publice vor fi acoperite și se va aplica un set limitat de obligații. Întreprinderile publice pot percepe prețuri mai mari decât costurile marginale suportate în legătură cu difuzarea și nu au obligația de a furniza date. În cazul în care furnizează date, acestora li se vor aplica cerințe de transparență, nediscriminare și neexclusivitate.
- **Date de cercetare:** statele membre vor avea obligația de a elabora politici privind accesul liber la datele de cercetare care rezultă din cercetarea finanțată din fonduri publice. Totuși, statele membre vor avea libertatea să decidă asupra modului de punere în aplicare a acestor politici. Directiva ISP va acoperi, de asemenea, datele de cercetare care au fost deja puse la dispoziție ca urmare a mandatelor de acces liber, concentrându-se asupra aspectelor referitoare la posibilitatea de reutilizare.
- **Neexclusivitate:** cerințe de transparență pentru acordurile public-privat care implică informații din sectorul public (verificare prealabilă, posibil de către autoritățile naționale de concurență, și deschiderea acordului actual).

Aceste măsuri vor fi combinate cu o actualizare a Recomandării privind accesul la informațiile științifice și conservarea acestora² și cu clarificarea interacțiunii dintre Directiva ISP, Directiva privind bazele de date și Directiva Inspire.

Care sunt susținătorii fiecărei opțiuni?

Directiva ISP afectează în mare măsură două seturi de părți interesate: pe de o parte, organismele din sectorul public și, pe de altă parte, reutilizatorii. Având în vedere propunerea de extindere a domeniului de aplicare al directivei, primul grup va include, de asemenea, organismele publice de cercetare și întreprinderile publice din sectorul transportului și al serviciilor de utilități.

Grupul reutilizatorilor include entități comerciale (în special numeroase IMM-uri) și entități necomerciale (cercetători, persoane fizice) care reutilizează datele generate de sectorul public. Ca destinatar principal al măsurilor propuse, sectorul public ar încuraja mai mult menținerea statu-quo-ului sau a intervenției cu intensitate mai scăzută. Mulți reutilizatori, pe de altă parte, ar fi în favoarea modificărilor mai profunde (scenariul cu o intensitate mai ridicată). În domeniul cercetării, intervenția legislativă ar putea să fie sprijinită de reutilizatori, întrucât este în deplină conformitate cu evoluțiile în materie de politică în domeniul accesului liber și al științei deschise.

Ar trebui observat că, în timp ce directiva stabilește obligații numai pentru sectorul public, creează beneficii economice cu caracter general — atât pentru reutilizatori, cât și pentru sectorul public propriu-zis.

C. Impacturile opțiunii preferate

Care sunt avantajele opțiunii preferate (sau ale opțiunilor principale dacă nu există o opțiune preferată)?

Modificările propuse în cadrul opțiunii preferate vor aduce îmbunătățiri reale prin punerea la dispoziție a mai multor date pentru a fi reutilizate de către întreprinderi (în special IMM-uri), guverne, cercetători și persoane fizice. Reutilizarea datelor din sectorul public va fi mai ieftină, iar anumite date care sunt deja disponibile (datele de cercetare) vor fi mai ușor de reutilizat. În același timp, opțiunea preferată are un nivel de ambiție realist, care ar fi acceptabil pentru părțile interesate și pentru statele membre. În general, măsurile din cadrul opțiunii preferate vor duce la o valoare economică semnificativ mai mare și la crearea unui număr mai mare de locuri de muncă, comparativ cu scenariul de referință (valoare economică directă cu 30 % mai mare și cu 40 % mai multe locuri de muncă decât în scenariul de referință).

Care sunt costurile opțiunii preferate (sau ale opțiunilor principale dacă nu există o opțiune preferată)?

² C(2018) 2375.

Costurile asociate opțiunii preferate sunt, în principal, legate de actualizarea necesară a infrastructurii digitale a sectorului public. Acest lucru este necesar pentru a permite difuzarea eficientă a datelor, în special a datelor dinamice. Elementul-cheie este costul implementării și al menținerii API-urilor, care facilitează accesul reutilizatorilor la datele dinamice. Alte câteva costuri vor fi inițial suportate de un număr limitat de organisme din sectorul public care încă percep taxe pentru date. Acestea vor pierde o parte din venituri — în anumite cazuri, nu vor mai putea continua să taxeze reutilizarea datelor lor. În cele din urmă, vor exista unele costuri juridice și/sau administrative legate de noile cerințe pentru întreprinderile publice și pentru instituțiile de cercetare. Însă toate aceste costuri vor fi compensate de beneficiile care vor avea impact asupra întregii economii, inclusiv asupra organismelor din sectorul public, datorită eficienței sporite și a veniturilor bugetare suplimentare generate de taxare.
Care va fi impactul asupra societăților, IMM-urilor și microîntreprinderilor?
IMM-urile și societățile sunt principalii beneficiari ai opțiunii preferate. Studiile arată că majoritatea reutilizărilor comerciale ale datelor publice se efectuează de către întreprinderi nou-înființate și societăți cu mai puțin de 10 angajați. Îmbunătățirea furnizării datelor, care să fie mai ieftine și mai ușor de reutilizat, va permite un grad mai mare de inovare bazată pe date în toate sectoarele economiei, IMM-urile și microîntreprinderile beneficiind cel mai mult de pe urma barierelor mai mici în calea accesului la datele din sectorul public.
Va exista un impact semnificativ asupra bugetelor și administrațiilor naționale?
Această intervenție va consolida procesul actual de deschidere a datelor din sectorul public. Pe termen scurt, aceasta va crea costuri limitate de asigurare a conformității pentru administrațiile publice. Însă, pe termen lung, aceasta va crește economiile de costuri datorită eficienței sporite și va genera venituri publice suplimentare.
Vor exista și alte efecte semnificative?
Pe lângă beneficiile economice generale estimate ale deschiderii datelor din sectorul public, se așteaptă, de asemenea, ca opțiunea preferată să crească în mod semnificativ impactul societal actual al reutilizării informațiilor din sectorul public.
D. Măsuri subsecvente
Când va fi revizuită politica?
Politica va fi monitorizată anual datorită exercițiului „de panoramare” efectuat de Portalul european de date. Acest lucru va duce la publicarea unor rapoarte privind maturitatea datelor deschise. Clauza de revizuire a directivei va fi modificată pentru a permite realizarea următoarei evaluări la șase ani de la data adoptării directivei de modificare.